

Työ- ja elinkeinoministeriö
kirjaamo@tem.fi

Lausuntopyyntönne TEM/1022/03.01.01/2014, 11.6.2014

EHDOTUS VAARALLISTEN KEMIKAALIEN JA RÄJÄHTEIDEN KÄSITTELYN TURVALLISUUDESTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA

Lakimuutoksen aihepiiri on ollut esillä kahden Espoossa tapahtuneen louhintaonnettomuuden, Vihtavuoren räjähdysainejätekontin kuumenemisen ja Padasjoella tapahtuneen ilitulitepadan kaatumista käsitelleessä tutkinnassa¹. Nostamme esiin muutamia johtopäätöksiä ja suosituksia, joiden toteuttamiseen olisi hyvä pyrkiä tässä lakimuutoksessa ja tulevilla asetuksissa.

Vuoden 2006 louhintaonnettomuuden tutkinnassa nostettiin esiin, että räjähteisiin liittyvät säädökset ovat pirstaloituneet useisiin eri vuosikymmeninä valmisteltuihin ja muutettuihin säädöksiin. Siksi tutkinnassa suositettiin, että räjähteisiin liittyvä lainsäädäntö tulisi uudistaa, ajan tasaistaa ja sovittaa yhteen. Yksityiskohtaisuutta tulisi vähentää ja siirtyä kohti alan omatoimista riskien hallintaa. Lakimuutosehdotuksen mukaan on meneillään räjähdessäännösten kokonaisuudistus, joka olisi hyvä saada valmiiksi.

Lakimuutosehdotuksessa mainitaan räjähteiden luovutusrajoituksia koskevassa säännöksessä räjähteiden siirtotodistus. Onnettomuustutkintakeskus on vuoden 2012 louhintaonnettomuuden tutkinnassa suositannut, että räjäytystyöhön liittyviä rekistereitä yksinkertaistettaisiin yhdistämällä kansallinen siirtotodistus panostajan pätevyyskirjaan.

Vihtavuoren räjähdetehtaan vaaratilanteen 2013 tutkinnassa suositettiin kehittämään turvallisuusselvityslaitosten valvontaprosesseja ja sähköisiä valvontarekistereitä sellaisiksi, että ne mahdollistavat reaaliaikaisen vuorovaikutuksen ja valvonnan. Pelkästään määräaikaistarkastuksiin nojaava järjestely todettiin hitaaksi.

Lisäksi tutkinnassa suositettiin, että toiminnanharjoittajia vaadittaisiin esittämään toimivat ja dokumentoidut menettelyt poikkeamien havaitsemiseksi, arvioimiseksi ja korjaamiseksi sekä vaaditaan, että viranomaisen havaitsemat puutteet käsitellään aina tämän menettelyn mukaisesti. Suosituksen toteutumisesta voitaisiin edistää lisäämällä turvallisuusjohtamisjärjestelmää koskeviin vaatimuksiin kohta, jossa edellytet-

¹ Tutkinnat B3/2006Y, D3/2010Y, Y2012-01, Y2013-02

täisiin ydinvoima-alan tapaan johtamisjärjestelmään menettelyt prosessien ja tuotteiden poikkeamien tunnistamiseen, selvittämiseen ja käsittelyyn.

Ilotuliteonnettomuutta koskeneessa tutkinnassa havaittiin, ettei säädösten perusteella ole aina selvää milloin on kyse ilotulitusnäytöksestä. Toimenpide-ehdotuksena oli parempi määrittely, jolloin tosiasiallisia näytöksiä ei jäisi aiheellisten turvallisuusvaatimusten ulkopuolelle. Lisäksi ilotulitusnäytösten järjestäjää tulisi selvästi koskea, ilotulitteiden laadusta riippumatta, kemikaaliturvallisuuslain vaatimukset.

ONNETTOMUUSTUTKINTAKESKUS

Johtaja	Veli-Pekka Nurmi
---------	------------------

Johtava tutkija	Kai Valonen
-----------------	-------------